BRÁNA

měsíčník sboru Českobratrské církve evangelické
v Praze-Braníku

XXIX. ročník číslo 1/leden 2023

VÍTEJTE!

Pravidelný sborový program

Neděle	9.30	bohoslužby (1. neděli v měsíci rodinné, 3. neděli sv. večeře Páně)
	14.00	bohoslužby *„Společenství Kristovo“*
Pondělí	18.00	křesťanština (setkávání všech zvídavých, 2. pondělí v měsíci)
Úterý	7.30	modlitební setkání
	8.00	společné čtení nábožensky vzdělávací knihy
Středa	9.00	hEaVEN (setkání malých dětí s rodiči)
	17–18	práce na skalce + posezení u kávy (od jara do podzimu)
	18.00	biblická hodina
	19.30	loutnový koncert (R. Měřinský a jeho hosté, 2. středa v měsíci)
Pátek	16–18	mladší i starší dorost a odrost
	18.00	mládež
Sobota	12–17	rehabilitační centrum EXIT – pomoc lidem bez domova (1. a 3. sobota v měsíci, **dočasně pozastaveno**)

Další informace na předposlední straně časopisu

Obsah

Editorial **3**
Staršovstvo
Zápis z 833. schůze 2. 1. 2023 ..... **3**
O sexuálním zneužívání **4**
(přednáška Daniela Bartoně)
Střípek po rekonstrukci **6**
Z nedělní školy **7**
Moje malé světélko
Branka pro děti
Omalovánky: Hlas na poušti **8**
Doplňovačka: Jíst kobylky dovoleno **9**
Dobrovolní promítači **10**
Co může rozhodnout **13**
prezidentské volby
Úvahy nad Úvahami IV **14**
Smrt v žalmech
Dopis ze Žitomíru na Ukrajině **17**
A na závěr **18**
třikrát z předvánoční mládeže
Kontaktní informace, tiráž **19**

EDITORIAL

Milí bratři a sestry,

vítám vás u první Brány v roce 2023!

Na obálce časopisu se ještě ohlížíme za rokem minulým, za naší sborovou vánoční hrou. Protože jsme měli k dispozici pěkné fotky od Bereniky Haladové, můžete se jimi v barevné verzi kochat na přední i zadní straně Brány.

Ale teď už k tomu, co je aktuální. Letošní leden je to v naší zemi samozřejmě prezidentská volba. Někteří ji prožíváme méně, jiným nedá spát, týká se však nás všech. A jak se na ni můžeme dívat my jako křesťané?

Protože bych to lépe napsat nesvedla, nabízím úryvek z článku Saši Fleka pro aktuální číslo Českého bratra.

A tak si říkám, jaká dobrá zpráva může v současném mumraji zaznít k nám? Možná právě ta, že ať už v politických kláních zvítězí kdokoli, náš život v posledku neovládá Herodes ani Pilát, Hrad ani Strakovka, Losna ani Mažňák, ale ten, jehož narození jsme slavili o Vánocích: „Podivuhodný rádce, mocný Bůh, Otec věčnosti, Kníže pokoje. Jeho vláda poroste a jeho pokoj bude bez konce.“ (…)

Volby ještě neskončily! Probíhají dnes, zítra, pozítří, celý náš život. Momentálně ve více než osmi miliardách volebních okrsků. V Česku je jich přes 10,5 milionu. A my tady máme neuvěřitelnou svobodu každý den zvolat: Už je to tady! Ježíš na Hrad meho srdce!

krásné lednové čtení přeje
Eva Friedrichová

STARŠOVSTVO

Zápis z 833. schůze (2. 1. 2023)

Omluven Tomáš Bedrník, ostatní účastni osobně v Evenu a online.

Schůze začala biblickým úvodem Lukáše Drápala z 1. listu Petrovi na téma, zda a proč jsme z Boží milosti královské kněžstvo. Po zakončení úvodu písní *Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete* jsme uvítali hosta – Rut Nývltovou. Představila nám spolek Exulant, který pořádá jednou za pět let sjezdy, a domluvili jsme se, že letošní mohou udělat v našem kostele v září.

Dalšími hosty schůze byla část redakce Brány – Jarka Pecharová, Eva Friedrichová a Miloš Pechar. Vyjasnili jsme si představy o směřování Brány a o problémech, na které se při vydávání časopisu naráží, a jak je řešit. Staršovstvo je redakci vděčné za obětavou práci, kterou si pravidelné vydávání časopisu žádá.

Dále schůze pokračovala bez hostů. David Slabý nás informoval o převzetí hotového díla (rekonstruovaného kostela), o seznamu zjištěných nedodělků a způsobu jejich řešení. Dodávka varhan se bohužel zpozdila a není ani jisté, zda se dočkáme do konce ledna.

Lukáš Drápal přednesl zprávu o hledání nového faráře, Jana Stralczynská prezentovala svou pravidelnou finanční zprávu.

Velice děkujeme všem, kdo se podíleli na realizaci vánoční hry a teď ještě zvlášť těm, na které se nedostalo v oficiální děkovačce na konci představení:

- Štěpánu Trojanovi za vysoce kvalitní videozáznam.*
- Berenice Haladové za vysoce kvalitní fotografie.**
- Všem, kdo se podíleli na odstranění pódia, a to jak všem živelně se zapojujícím kolemjdoucím dobrovolníkům, tak Luboru Kolářovi, Jirkovi Matouškovi a Michalovi Slabému, kteří měli celou akci na zodpovědnost a postarali se o odvoz a uskladnění na faru.

Na základě zpětné vazby bychom vrátili termín štědrovečerních bohoslužeb zpět na 16 h.

zapsal *Lubor Kolář*

O SEXUÁLNÍM ZNEUŽÍVÁNÍ

Lednová „Křesťanština“, která se koná v Evenu každé druhé pondělí v měsíci, pojednávala tentokrát o tématu sexuálního zneužívání se zřetelem k církevnímu prostředí. Přednášejícím byl Daniel Bartoň a už podle anotace v online pozvánce vyznělo téma velmi aktuálně: *Co si představit pod pojmy „sexuální zneužívání“, „znásilnění“ nebo „sexuální obtěžování“? Jak nevhodné sexuální jednání rozpoznat? Jak se k sexuálním deliktům staví české a evangelické právo? Jak pomáhat těm, kteří se dopustili něčeho nevhodného, a těm, kteří byli jejich jednáním dotčeni? To jsou některé z otázek, na které se budeme společně snažit hledat odpovědi. Daniel Bartoň studoval práva v Praze, Aténách a Cambridge a teologii v Praze a Paříži. V současnosti působí jako samostatný advokát v Praze a jako odborný asistent na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Ve své advokátní a akademické praxi se zaměřuje na náboženskou svobodu, lidská práva a pomoc obětem trestné činnosti. Běžně zastupuje oběti sexuálního zneužívání v církevním prostředí i mimo něj.*

V jistém smyslu jde o těžko uchopitelné záležitosti, navíc se týkají dlouho (zvláště v církvi) tabuizované oblasti, a tak se často stává, že i profesionálové,

*) https://vimeo.com/783579185/a297eaa416

**) https://eu.zonerama.com/amborina/Album/9283127

kteří nejsou dostatečně informováni, mohou reagovat nevhodně či situaci podcenit. Daniel proto také školí např. policisty, aby byli připraveni na citlivější jednání s oběťmi. Co jsme se dozvěděli my?

Sexuální delikt a jeho rozpoznání

Nejprve je třeba, aby člověk vůbec rozpoznal jednání toho druhu ze strany druhé osoby, které nebylo konsensuální, do něhož byl násilím vtažen, anebo pod tlakem vmanipulován, jemuž nemohl zabránit a které mu (fyzicky a/nebo psychicky) ublížilo. Zní to jednoduše, ale už v této fázi se mohou vynořit první otázky a pochybnosti. Hranice mohou být i pro oběť ne zcela zřetelné. V situaci ohrožení a zneužití je často vystavena velkému stresu anebo šoku, při němž lidský mozek automaticky vypíná běžné kognitivní funkce, analýzu a logiku, přičemž převládne reakce starších částí mozku „bojuj, uteč nebo zamrzni". Zde jde často o tu třetí možnost a oběť pak nedokáže adekvátně zareagovat nebo je zcela disociována (pocit oddělení nebo vystoupení ze svého těla).

Oběti to často ani nenahlásí, protože jsou například příliš mladé, zažily takové jednání v rodině nebo od osob, kterým důvěřují, a tudíž ani nevědí, co je normální, když jiné jednání nepoznaly. Ani dospělí však často nejsou schopni o těchto činech mluvit a nedokážou (správně) pojmenovat, co zažili nebo co viděli. Mohou si myslet, že jim to nikdo neuvěří a že nemají proti agresorovi, který je např. uznávanou a navenek bezproblémovou osobností, nejmenší šanci. A proto takový skutek nahlásí třeba až po letech, když se obětí daného agresora přihlásí víc.

Výslech, vyšetřování, prokazování

Samotný čin či období zneužívání znamená pro oběť prvotní trauma a když se rozhodne to nahlásit, rozběhne se nepříjemný a psychicky náročný proces, který se snadno stává sekundárním traumatem. Daniel uvedl několik tipů, které je mohou zmírnit. Za prvé raději než na místním oddělení PČR učinit takové ohlášení přímo na kriminálku. Na místním nejsou často policisté ve věci proškoleni, čin mohou bagatelizovat a nemusí zcela porozumět újmě, která není viditelně fyzická. Je dobré vědět, že oběť má právo zvolit si pohlaví vyslýchajícího, odmítnout přítomnost některé osoby/osob při výslechu, zvolit si příjemnější výslechovou místnost (zařízená jako obývák) apod.

Na druhé straně se vyskytnou případy, kdy je ze sexuálního obtěžování někdo falešně obviněn, což může ohrozit jeho společenské a pracovní vyhlídky a rodinný život. I tady ovšem platí, že dnes již existují vyšetřovací metody, které s vysokou mírou jistoty prokážou, co se doopravdy stalo.

Soudní řízení, rozsudek, odškodnění

Teprve v roce 2010 přibylo do zákoníku, že je trestné také zneužití postavení a autority za účelem sexu. Jako současný příklad posloužila causa kouče s „nestandardními" metodami práce Vratislava Hláska, jehož několik obětí Daniel právně zastupuje. Rozho-

dovací praxe soudů v tom, jaké tresty udělovat agresorům, je kapitola sama pro sebe, nicméně řeč byla i o tom, jak nahrazovat újmu obětem. V případě psychické újmy, která je s těmito delikty vždy spojena, se zvažuje řada věcí včetně ztížení společenského uplatnění oběti, rozsahu léčby a terapie, případné invalidizace atd. Náhradou újmy může být kromě potrestání viníka také finanční odškodnění. Pokud je viníkem např. duchovní v církvi, lze požadovat odškodnění i po dotyčné zodpovědné instituci. Zásadní psychickou satisfakcí pro oběti je ovšem pravdivé pojmenování toho, co se stalo, a uznání, že to není jejich vina. Jinými slovy, „vina se přenese tam, kam patří".

Co dál?

Lze se z následků sexuálního zneužívání zcela zotavit? Na besedě jsme slyšeli svědectví o tom, že sexuální obtěžování se obětí závažně dotklo nejen v čase samotného deliktu, ale dokonce je „živé" i po mnoha letech mlčení, po kterém teprve byly schopny se někomu svěřit. Závažnější formy sexuálního zneužívání či agrese mohou v budoucnosti s sebou nést narušené partnerské vztahy a problematický sexuální život. Mnoho „přeživších" vyhledá psychologickou či psychoterapeutickou pomoc, někteří ji potřebují dlouhodobě. Existují také svépomocné či psychology vedené skupiny, kde člověk najde porozumění těch, kteří si prožili něco podobného. Dozvěděli jsme se např. o spolku „Někdo ti uvěří", který vede Jiří Kylar.

Daniel Bartoň říká, že je takovým „mluvčím obětí". Vzhledem k závažnosti i dlouhodobé újmě obětí tohoto druhu trestné činnosti jistě nejsem sama, kdo považuje za velmi přínosné, že se Daniel této problematice široce věnuje nejen ve své advokátní praxi, ale snaží se toto téma také hojně medializovat a informovat veřejnost o jeho aspektech. A buďme bdělí, neboť řešil i případy v protestantských církvích…

Ester Brandejsová

STŘÍPEK PO REKONSTRUKCI

V polovině prosince jsme převzali „hotové dílo" a vytvořili jsme „seznam vad a nedodělků, které nebrání užívání stavby". A protože víc hlav víc ví a víc očí víc vidí, můžete pomoci tím, že až na nějaké nedostatky narazíte, přidáte je do soupisu. Ať to máme brzy hotové, již bez uvozovek.

Odkaz najdete na webu v sekci novinky nebo rovnou na adrese https://branik.evangnet.cz/novinka/prace/.

Ne všechno jsme si objednali nebo objednáme od dodavatelské firmy, ne všechno se třeba rozhodneme realizovat, ale to nám nebrání si tady jakékoliv nápady na zlepšení zaznamenat. Děkujeme za pomoc.

za komisi pro rekonstrukci
David „Blaf" Slabý

Z NEDĚLNÍ ŠKOLY

Moje malé světélko

První adventní neděli jsme s dětmi na nedělce mluvili o Kristu jako o Slovu a Světle. Základem povídání byl, jak jste asi uhodli, začátek první kapitoly Janova evangelia. Téma to je pro nedelkáře velmi vděčné, nabízí se mnoho zajímavých aktivit s využitím světla a tmy. My jsme na mladší nedělce přemýšleli o tom, co se špatně dělá za tmy, a vyzkoušeli v praxi, že i když je kolem světla dost, se zavřenýma očima stejně nic neuvidíme. Zastavili jsme se chvíli u verše „Na počátku bylo Slovo“ a zavzpomínali, že slova na počátku světa se týkala právě světla. (I řekl Bůh: „Buď světlo.“)

Hlavní částí programu bylo vyrábění svícínků ze skleniček a z průsvitných papírků. Posloužilo jako ilustrace toho, že každý z nás je takovou lampičkou zářící Božím světlem. Každý jsme jedinečný a skrze každého z nás může Boží světlo svítit jinými barvami. Když se ale rozhodneme Pána Boha neposlouchat, náš hřích je jako černý papír, který světlo z lampičky zastíní. Kdyby bylo hříchu moc, mohl by Boží světýlko úplně zadusit. A právě proto přišel na svět Pán Ježíš, abychom mohli zase krásně svítit.

Příprava programu na nedělku je pro mě příležitostí se znovu a důkladně podívat na (někdy neskutečně známé) biblické texty. Tentokrát jsem si s překvapením uvědomila, jak tajemná jsou slova: „Život byl světlo lidí.“ Že bych o tom zkusila něco napsat do příští Brány? Nebo byste mohli něco napsat vy, čtenáři. ☺

Pošlete nám do redakce stručnou odpověď, jak chápete zmíněný verš, a my ji rádi otiskneme v příštím čísle v nové rubrice Ohlasy čtenářů.

Běta Slabá

BRANKA PRO DĚTI

Omalovánky: Hlas na poušti

Milé děti všech věkových kategorií (od batolat po seniory),

v prosinci jsme si na nedělkách povídali o Janu Křtiteli, a tak jsem pro vás vytvořila tohle malování podle čísel. Až zjistíte, co je na obrázku, napište nám do redakce (branicka-brana@evangnet.cz), pošlete fotku hotového obrázku a vysvětlení, jak souvisí s Janem Křtitelem (stačí několika slovy). Úspěšní řešitelé od nás dostanou malou pozornost. Tak popadněte pastelky – stačí jich jen pár – a hurá na to. **1 – světle modrá, 2 – žlutá, 3 – bílá, 4 – oranžová, 5 – červená**

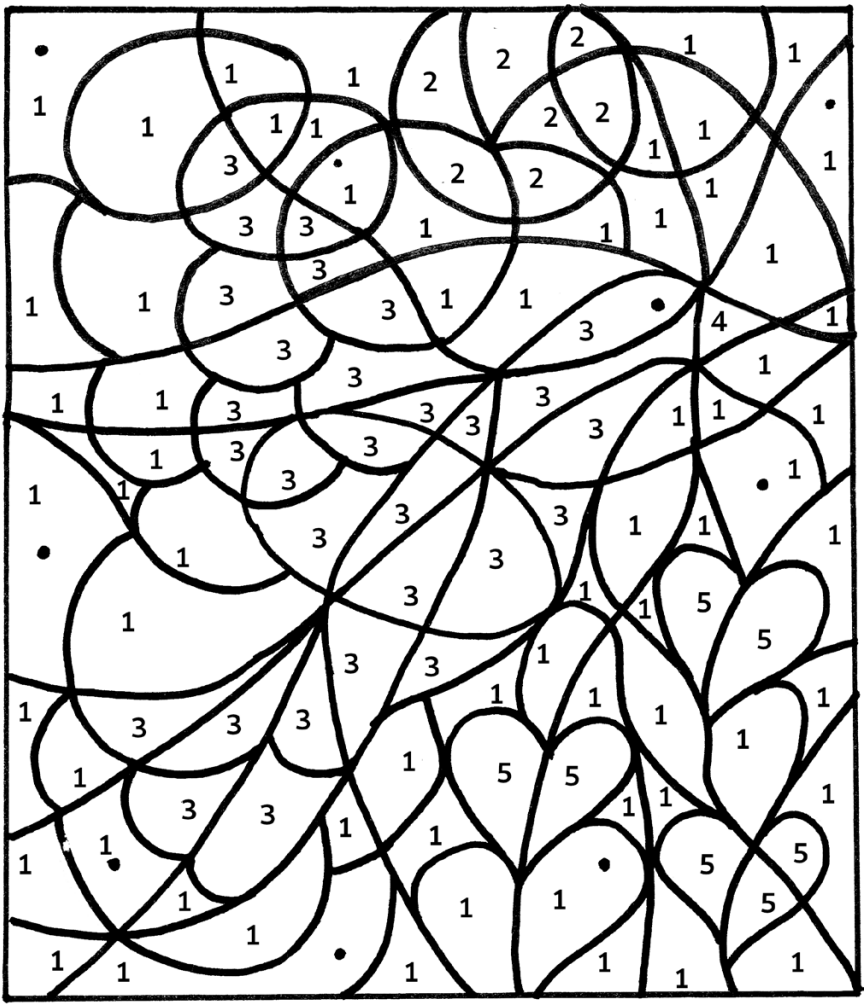

Doplňovačka: Jíst kobylky dovoleno

Milí příznivci rébusů,

máme pro vás zbrusu novou doplňovačku. Zapište vynechaná slova na správná místa a vyluštěte tajenku. Fotku vyplněné křížovky nám pošlete do redakce* a stručně popište jeden příklad, jak by se dala realizovat výzva z tajenky. Úspěšní řešitelé od nás dostanou malou pozornost. Tak nažhavte mozkové závity a nestřílejte od boku. ☺

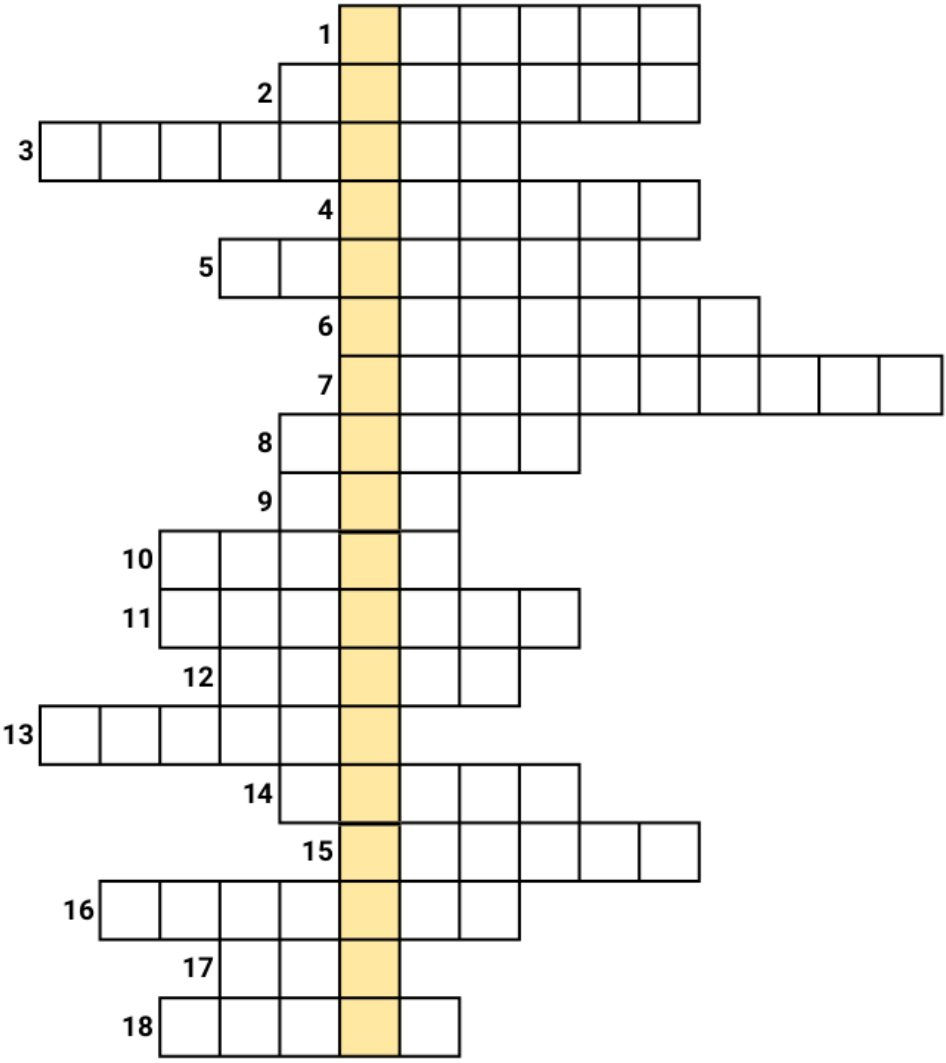

*) branicka-brana@evangnet.cz

Lukáš 1,5–16 (zkráceno): Za dnů judského krále Heroda žil kněz, jménem .....(3)....., z oddílu Abiova; měl manželku z dcer Áronových a ta se jmenovala ..... (6)..... Oba byli spravedliví před Bohem. Tu se ukázal .....(18)..... Páně a řekl: „Neboj se, neboť tvá .....(15)..... byla vyslyšena; tvá manželka ti porodí syna a dáš mu jméno .....(17)..... Budeš mít .....(13)..... a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. Bude veliký před Pánem, bude naplněn .....(14)..... svatým. A mnohé ze synů izraelských obrátí k Pánu, jejich Bohu.

Matouš 3,1–8 (zkráceno): Za těch dnů vystoupil Jan .....(2)..... a kázal v Judské .....(1).....: „Čiňte .....(4)...., neboť se přiblížilo království .....(11)....." To je ten, o němž je řečeno ústy proroka .....(16).....: ‚Hlas .....(7)..... na poušti: ....TAJENKA.... ‚vyrovnejte mu stezky!' Jan měl na sobě šat z velbloudí .....(12)...., kožený pás kolem boků a potravou mu byly kobylky a .....(9)..... divokých včel. Tehdy vycházel k němu celý Jeruzalém i Judsko, vyznávali své hříchy a dávali se od něho v řece .....(5)..... křtít. Ale když spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází ke křtu, řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete .....(8)..... před nadcházejícím hněvem? 8. Neste tedy .....(10)....., které ukazuje, že činíte pokání.

David a Běta Slabí

DOBROVOLNÍ PROMÍTAČI

Po návratu do kostela jsme zkusili zavést rutinní promítání písní při bohoslužbě. Ohlasy jsou převážně příznivé. Pro některé je to čitelnější než zpěvník, jiným se lépe zpívá s hlavou vztyčenou. Ale je to služba, která vyžaduje služebníky. Prosím, nahlaste se mně nebo bratru faráři, kdybyste byli ochotni občas tímto způsobem posloužit. Ovládání je snadné a abych vás o tom přesvědčil, následuje úplný návod.

A pokud se opravdu bojíte techniky, tak ještě podotknu, že budeme rádi i za pomocníky, kteří si z návodu níže troufnou jen na odstavec „Promítání".

na zástupy dobrovolníků se těší
Jan Jeroným Zvánovec

Zapojení, propojení a spuštění hardwaru

Z nízké skříňky v kanceláři je potřeba si přinést na lavici mezi varhanami a knihovnou notebook typ Dell Chromebook 11 3180 s nainstalovaným potřebným softwarem, jeho napájecí adaptér a dálkové ovládání projektorů. Notebook je

potřeba připojit do elektřiny a zastrčit do něj HDMI konektor. S ovladačem projektorů je potřeba obejít a zapnout oba projektory. (Na závěr je pak potřeba oba projektory vypnout a počítač i s adaptérem zase uklidit.)

Spuštění počítače a základní konfigurace OpenLP

Počítač má klasické tlačítko spuštění. Když startuje, mění se tam několik obrazovek, ale pro dobrý průběh stačí nesahat na klávesnici. Když jde hýbat kurzorem myši, tak to už to naběhlo a je čas pustit program OpenLP ťuknutím na jeho ikonu (viz 1. obrázek).

Následně je potřeba nastavit, aby na projektorech zobrazovalo OpenLP písně a na displeji notebooku své ovládací okno. Pokud není ovládací okno vůbec vidět a je překryto bílou obrazovkou s logem OpenLP, může pomoci opakované stisknutí tlačítka Esc. Ovládací okno je možné z obrazovky na obrazovku prostě přetáhnout myší. Podrobnější nastavení je v horním menu Settings → Configure OpenLP (Nastavení → Nastavení OpenLP) a v následném konfiguračním okně položka Screens (Obrazovky). Je potřeba vybrat (orámovat) obrazovku s rozlišením 1024×768 (to je projektor) a u té zaškrtnout Use this screen as a display (tady promítej):

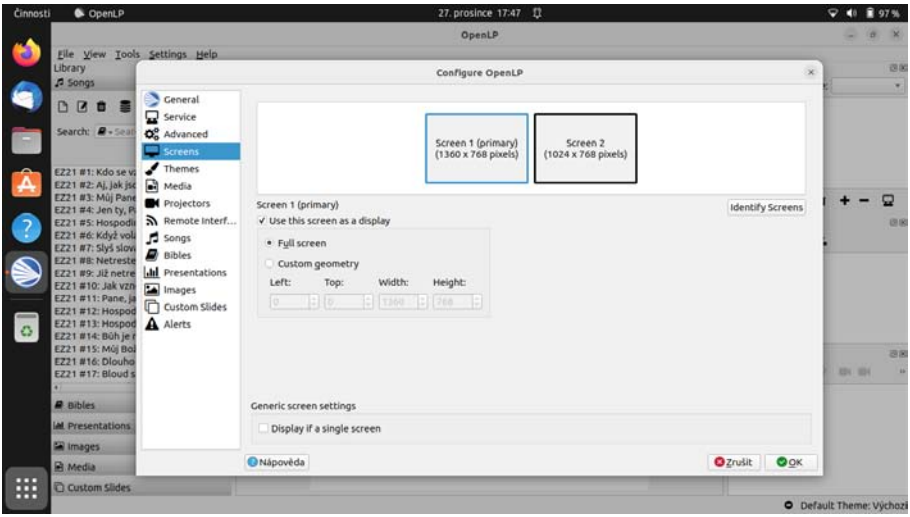

Příprava písní

V pro nás ideálním nastavení jsou v OpenLP odshora tři svislé části, postupně odleva.*

1) Library/Knihovna obsahující všechny písně
2) Live/Naživo – aktuálně promítaný obsah
3) Service/Služba – písně vybrané pro danou bohoslužbu (a pod tím další věci, které teď neřešme)

*) obrázek je na následující stránce

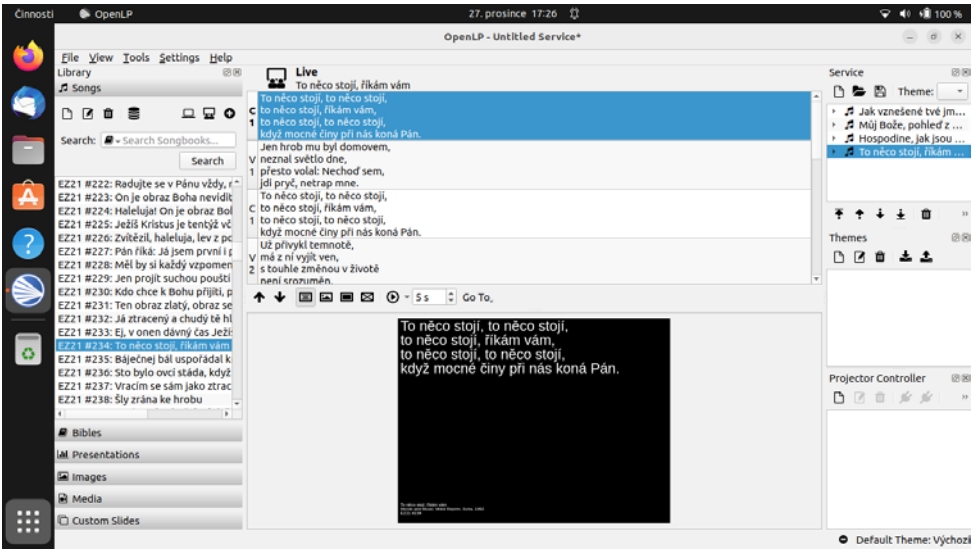

V rámci přípravy na bohoslužbu je ideální připravit do okénka vpravo seznam písní ve správném pořadí. To se dělá vyhledáním písně v seznamu vlevo a buď zmáčknutím klávesy +, anebo ťuknutím na ikonku plusu v kroužku vpravo nahoře nad „knihovnou“. Pro případné korektury (posun v seznamu, odmazání) jsou ikonky pod seznamem písní pro konkrétní bohoslužbu. Po zadání všech písní stačí dvojkliknout v seznamu písní na tu první a tím se zobrazí v prostřední části Live/Naživo.

Promítání

Promítači by měly stačit následující klávesy:

1) . (to je obyčejná tečka) – zhasne, rozsvěcí promítání
2) ↓ (případně ↑) – další sloka/refrén (případně předchozí sloka/refrén)
3) → (případně ←) – další píseň (případně předchozí píseň)

Problémy a dotazy

Zamkla se mi obrazovka – To se stát nemělo, ale není třeba panikařit. Heslo je: *promitac*.

Nemohl bych raději písně promítat ze svého notebooku? Do kostela ho stejně vozím a má HDMI konektor, doma bych si to v klidu nacvičil. – Ovšemže mohl. Software OpenLP je ke stažení zdarma pro mnoho operačních systémů* a Evangelický zpěvník ve formátu pro OpenLP je ke stažení přímo na oficiálních stránkách Evangelického zpěvníku.**

■

*) https://openlp.org

**) https://www.evangelickyzpevnik.cz/materialy/pisne-k-promitani

CO MŮŽE ROZHODNOUT PREZIDENTSKÉ VOLBY

V pátek a v sobotu 27. a 28. ledna si ve druhém kole přímé volby zvolíme již čtvrtého prezidenta naší milé České republiky. V prvním kole 13.–14. ledna z velkého výběru osmi kandidátů ani jeden nezískal nadpoloviční většinu, a tak do druhého, konečného kola postoupili dva kandidáti – nezávislý kandidát a těsný vítěz prvního kola Petr Pavel a druhý v pořadí, kandidát hnutí ANO Andrej Babiš.

Podstatné informace o obou kandidátech jsou známé. Je ovšem možné, že se v rámci zostřeného volebního boje objeví nové skutečnosti. Ty pak mohou ovlivnit ty voliče, kteří dosud nejsou ve své volbě jistí, nebo by jinak k volbám nešli. Je jich dost, aby podstatně ovlivnili konečný výsledek.

Já jsem v prvním kole volil a rozhodně volit budu i ve druhém, rozhodujícím kole. Pokládám za svoji občanskou povinnost zajistit, aby na Pražský hrad konečně usedla osobnost, která si bude vážit svých spoluobčanů a bude jednat v jejich zájmu.

Od roku 1971, kdy jsem dostal americké občanství, jsem v USA volil ve všech prezidentských volbách, celkem tedy devětkrát – šestkrát jako nezávislý volič, v posledních třech volbách jako registrovaný demokrat. Výběr mezi kandidáty byl v americkém tradičním systému dvou hlavních politických stran – Republikánské a Demokratické – snazší, než je tomu u nás v Čechách. Ano, také je tam vždy kandidátů víc než jen dva hlavní, ale tito jsou marginální, takže výběr je pro voliče relativně snadný. Buď volí demokrata, nebo republikána.

Americkou politickou scénu a volby ovšem periodicky oživí nečekaný nezávislý kandidát. Stává se to v době, kdy je v populaci značná nespokojenost s oběma hlavními stranami a ty marginální jí nevyhovují. Tento kandidát často dokáže ovlivnit výsledek voleb odebráním většího množství hlasů jednomu z kandidátů dvou hlavních stran.

V nedávné době to byl podnikatel-miliardář Ross Perot, který kandidoval na prezidenta USA dvakrát; v roce 1992 získal 18,9 procent a v roce 1996 jeho Reform Party 8,4 procent hlasů. Významný byl právník-aktivista Ralph Nader, který kandidoval dokonce čtyřikrát (1996, 2000, 2004 a 2008). Traduje se, že v roce 2000 jeho zisk 97 421 hlasů ve státě Florida pomohl republikánovi Georgi W. Bushovi o 537 hlasů vyhrát Floridu nad demokratem Alem Gorem, a tím mu zajistil i celkové těsné vítězství.

V našich prezidentských volbách je situace podobná v tom, že mimo hlavní kandidáty máme i řadu dalších. Žádný z nich sice hlavní kandidáty v prvním kole neohrozil, ale konečný výsledek druhého kola může ovlivnit. Již se stalo, že tito

kandidáti – Danuše Nerudová, Pavel Fischer, Marek Hilšer a Karel Diviš – svým voličům doporučili dát ve druhém kole jejich hlas Petru Pavlovi. Tento zisk nových voličů by měl zaručit jeho vítězství, ale naprosto jisté to není.

Moje volba je jasná. Nedám svůj hlas Andrejovi Babišovi, který na tiskové konferenci hodil svého oponenta Petra Pavla do jednoho pytle s masovým vrahem V. V. Putinem. Dám ho Petru Pavlovi, který v debatě na TV Nova na otázku, zda slibuje, že nebude lhát, očekávanou odpověď doplnil slovy: „Já jsem to nikdy nedělal, takže to nebudu dělat ani dál."

Zdarma přes WhatsApp mně včera volal přítel, student na univerzitě v Bostonu, pro kterého je nejbližší volební místnost na generálním konzulátu v New Yorku. Vzdálenost 350 km je autem nebo autobusem zvládnutelná pod pět hodin, v jednom dni by tedy byl 10–12 hodin na cestách. To si Jakub nemůže kvůli škole, ale ani finančně dovolit. V podobné situaci jsou tisíce našich spoluobčanů pobývajících v době voleb v zahraničí. Dosud nám schází korespondenční volby.

Petr Bísek
Ládví, 2. ledna 2023

ÚVAHY NAD ÚVAHAMI IV

Smrt v žalmech

Text níže vznikl pro potřeby vedoucích na letním táboře Pecka. V rámci ranní modlitebky zazněla uvedená píseň a četl se vybraný žalm, poté následovalo zamyšlení založené na knize C. S. Lewise „Úvahy nad Žalmy", kterou vřele doporučujeme vaší pozornosti (jako koneckonců všechny knihy tohoto autora). Přímé citace jsou v uvozovkách, v závorce uvádíme stranu dle českého vydání z r. 2015. Jak jsme slibovali před Vánoci, můžeme se dnes těšit na smrt.

- Písně: Víc než oko spatřit smí, Pan Maňátko
- Četba: Žalm 49

Z tužších soust by teď bylo na místě už naznačené téma sebespravedlnosti, ještě před ním je ale dobré se zamyslet nad otázkou smrti a posmrtného života. My totiž jako křesťané máme o posmrtném životě výrazně jinou představu než žalmisté a pojmy jako smrt, duše či podsvětí nebo peklo čteme ve

svém křesťanském kontextu. Třeba z přečteného Ž49 křesťan může vidět odkaz na to, že jen Kristus je naším vykupitelem, v kralickém překladu ještě spíše: „8. Žádný bratra svého nijakž vykoupiti nemůže, ani Bohu za něj dáti mzdy vyplacení, 9. (Neboť by velmi drahé musilo býti vyplacení duše jejich, protož nedovedeť toho na věky.)“ To, jak C. S. Lewis zdůrazňuje, nemusí znamenat, že takové chápání je mylné, byť by pro samotného žalmistu bylo asi překvapivé. Kdo zná letopisy Narnie, může zavzpomínat na situaci z knihy Stříbrná židle, kde najdou Julie, Eustác a Šklíblatík pozůstatek starého náhrobku, na kterém slova, která zbyla z původního nápisu, tvoří vzkaz přímo pro ně, který s původním smyslem vůbec nesouvisí. Aslan byl při tom, když náhrobek vznikal, a věděl také, co se s ním stane. Ale víc k tomu až v pozdějších kapitolách. Zpátky k otázce smrti. Považuji za užitečné se u židovského pohledu na chvíli zastavit.

„Ve většině knih Starého zákona najdeme málo víry v budoucí život nebo vůbec žádnou; rozhodně to není víra, která má nějaký náboženský význam. Slovo, které se v našem překladu žalmů překládá jako „duše“, znamená prostě „život”, stejně jako slovo překládané jako „peklo“ znamená jednoduše „země mrtvých”, místo, kde jsou všichni mrtví, dobří právě tak jako zlí: šeol. (…) Za tím vším lze rozeznat představu, která není specificky židovská, nýbrž je společná mnoha starověkým náboženstvím. Řecký Hádés je pro moderního čtenáře tím nejznámějším příkladem. Hádés není ani nebe ani peklo – nemá téměř žádný obsah.“ (str. 39)

U Homéra duchové z podsvětí nesmyslně blábolí, dokud jim živý člověk nedá napít obětní krve. Zabití bojovníci jsou v Iliadě ztotožněni se svymi mrtvými těly: „Jejich ‚duše‘ jdou do Hádu, kdežto ‚je samotné‘ požírají mrchožrouti.“

(C. S. Lewis zmiňuje myšlenku, že by to mohl být adekvátní popis osudu nevykoupeného lidstva a zmínka o obětní krvi navracející rozum překvapivou pohanskou předtuchou pravdy.)

„Šeol je ještě neurčitější, ještě více v pozadí než Hádés. Je velice vzdálen od středu židovského náboženství, zvláště v žalmech. Zde se o šeolu (nebo o „pekle“ či o „jámě“) mluví tak, že to velice připomíná řeč o „smrti“ nebo o „hrobu“ bez jakékoliv víry v budoucí život – mrtví jsou prostě mrtví, obrací se vniveč a již k tomu není co dodat.“ (str. 40)

Modlitby za „spásu duše“ znamenají prostě prosbu o záchranu pozemského života.

Do doby pána Ježíše se židovské chápání hodně změnilo. Saduceové se drželi starého názoru, farizeové – a nejen oni – věřili v život v budoucím světě. Proč Bůh Židům nezjevil pravdu o věčnosti dřív? C. S. Lewis vidí možné vysvětlení v tom, že přílišný zájem o život po životě (jako u starověkých Egypťanů, jejich sousedů) by byl v té době Židům na škodu.

„Je proto zajisté velice pravděpodobné, že když se Bůh začal lidem zjevovat, aby jim ukázal, že jedině on je jejich pravým cílem a uspokojením jejich potřeb a že na ně má právo prostě jen na základě toho, kým je, bez ohledu na to, co může poskytnout nebo odepřít, bylo možná absolutně nezbytné, aby na počátku tohoto odhalení nestály žádné narážky na budoucí blaženost či zatracení. Nejsou to ty pravé otázky, s nimiž by se mělo začínat. Skutečná víra v blaženost a zatracení, dostaví-li se příliš brzy, může dokonce znemožnit rozvoj (můžeme-li to tak nazvat) hladu po Bohu; osobní naděje a obavy, které jsou samozřejmě vzrušující, by se dostaly na jeho místo.

Později, když se po staletích duchovní výchovy lidé naučili toužit po Bohu a uctívat jej, prahnout po něm, „jako laň dychtí po bystré vodě“, jednalo se už o zcela jinou věc. Protože ti, kteří milují Boha, už pak po něm netouží jen proto, aby se z něj těšili, ale „aby se z něj těšili navždy“, a bojí se, aby jej neztratili. A právě tudy může do srdce člověka vejít skutečně náboženská naděje na nebe a strach z pekla jako nutný důsledek víry, která již má ve svém středu Boha, a ne jako něco, co má svoji hodnotu nezávisle na Bohu. Je dokonce velmi pravděpodobné, že v okamžiku, kdy „nebe“ přestává znamenat jednotu s Bohem a „peklo“ oddělení od něho, víra v obojí se stává zhoubnou pověrou.“ (str. 42–43)

Ještě krátce na závěr: Místo upínání se k posmrtnému štěstí můžeme v žalmech vidět naději na pozemský blahobyt, věčný život znamená žít dál ve svém potomstvu. Žalmista často nerozlišuje, zda mluví on, nebo celý Izrael. Taková otázka by ho asi ani nenapadla. Jedinec je víc spjat s osudem národa, žehnání potomstvu je žehnání sobě samému. Ale nezapomeňme na svědectví knihy Jób či tří mládenců v ohnivé peci. Ani víra v dlouhověkost a hojnost na zemi jako důkaz Boží přízně nemá v židovství stěžejní místo. Tvrdým kázněním, deportacemi a skrze všechny hrůzy v dějinách „roste židovství do čistoty, síly a hloubky, blíž ke svému skutečnému středu. A to bude námětem další kapitoly“. (str. 45)

Pane Bože, děkujeme za základy, na kterých můžeme stavět. Děkujeme za generace před námi, křesťanské i židovské, které prošly těžkou cestou k rozpoznání, že se nemáme upínat ani k tomuto světu, ani k budoucímu, ale jedině k tobě samému. Prosíme, buď středem našeho života, zdrojem naděje, tím, co dává všem našim radostem i starostem smysl. Děkujeme, že můžeme věřit, že ani smrtí život s tebou nekončí.

David a Běta Slabí

~

DOPIS ZE ŽITOMÍRU NA UKRAJINĚ

Krátce po invazi v roce 1968 byl do kasáren v Krnově přidělen zubní lékař Valentin Bělousov. Jeho paní Anna přijela později a nejprve se velmi opatrně začala seznamovat s místním evangelickým sborem, kde tenkrát sloužil můj švagr Bronislav Kielar. Postupně mezi ní, mou sestrou a švagrem vzniklo pevné přátelství a přeneslo se později i na mne. Po roce 1989 jsme tam vezli humanitární pomoc a později se vypravili za námi i Anna se synkem Pavlem.

Dopisovali jsme si pak, ale po smrti Anny a později i mého švagra a sestry dopisování pomalu ustalo.

A najednou dlAhoj Jano,ouhý vánoční dopis od Pavla a jeho otce, který ale dorazil až po svátcích. Je to dopis plný vděčnosti našemu národu. To, co se v něm týká všech, bych teď zde ráda uvedla.

Rut Nývltová

„Jsme nesmírně vděčni celému českému národu, církvím a všem lidem dobré vůle za pomoc Ukrajině, za to, že jste přijali to velké množství běženců z Ukrajiny. Poskytujete jim oblečení, nocleh, jídlo i práci. Velký dík za záchranu našich lidí. Děkujeme za vaše otevřená srdce. Věřím, že Bůh vidí vaši mnohou práci pro dobro druhých.

Prosím předejte pokud možno co nejvíce lidem náš dík z Ukrajiny.

V doněcké oblasti ruští vojáci zastřelili pastora jedné z církví, když šel sloužit bohoslužbu. A potom vpadli do kostela a zastřelili dalších 12 lidí, protože uznávali Ukrajinu jako samostatný stát. Koncem léta pochovali kaplana-dobrovolníka, který stále jezdil na bojiště pomáhat, modlil se, pracoval. Pochovali jsme mladého muže, syna pastora. Kolik bratří a sester ještě zahyne??? Je třeba Rusko zastavit, jinak té hrůze nebude konce. Vy jste také něco zažili v roce 1968.

Věřím, že Bůh dá dost sil pro vítězství nad tím ďáblem s tváří Putina. Teď ale není čas stěžovat si na život. Prosím modlete se spolu s námi za naše bratry a sestry na Krymu, kteří byli přinuceni hlasovat za připojení k Rusku. Na Krymu zavírají křesťanské sbory, není svobody vyznání; všichni baptisté, charizmatici a jiní jsou považováni za sekty, stavěni mimo zákon, kazatelé jsou fyzicky mučeni a dokonce inscenovali sebevraždu. Povyšují se nad původní tatarské obyvatelstvo, je zakázáno mluvit ukrajinsky.

Prosíme, modlete se za mír na Ukrajině.

Prosím předejte tento náš dík pokud možno mnoha Čechům.

Pavel Bělousov

A NA ZÁVĚR

třikrát z předvánoční mládeže

■

KONTAKTNÍ INFORMACE

Úřední hodiny faráře Jaroslava F. Pechara
po předchozí domluvě

Sbor Českobratrské církve evangelické
Modřanská 1821/118, 147 00 Praha 4 – Braník
Telefon: 739 244 833, 244 461 037
E-mail: *branik@evangnet.cz*

Číslo účtu: 135027438/2010
Variabilní symboly:
111 křesťanská služba
222 salár
333 dar
444 Jeronýmova jednota
555 nepálský student
888 rekonstrukce kostela (plyn…)
999 úpravy sálku a zahrady pro děti

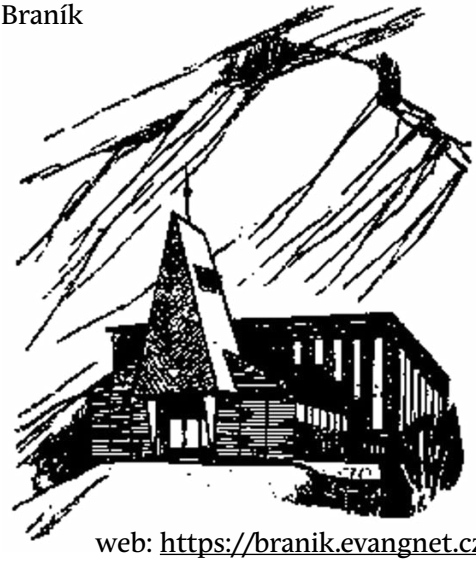

Pravidelný sborový program
na 2. straně časopisu

web: https://branik.evangnet.cz

BRÁNA

měsíčník pro členy a příznivce sboru ČCE Praha-Braník
XXIX. ročník, číslo 1/leden 2023
Vychází zpravidla třetí neděli v měsíci.

Redakce: Jarka Pecharová, Eva Friedrichová, Alžběta Slabá.
Sazba: Miloš F. Pechar, *kesolim@seznam.cz*.
Korektury: Pavlína Kroužková, David Navara, Jarka Čierná, Jiří Holý.
Archiv časopisu: https://branik.evangnet.cz/zivot-sboru/brana.
Redakční uzávěrka časopisu je první pondělí v měsíci.
Příspěvky posílejte e-mailem: *redakce-brany@evangnet.cz*.

Autorům děkujeme za články i fotografie.